

č. j. 24957/2023-UVCR-2

Z Á P I S
ze schůze Výboru pro legislativu a financování
Rady vlády pro nestátní neziskové organizace
dne 1. června 2023 od 14:00

Úřad vlády České republiky

Přítomni:

Členové: J. Bytel, P. Couf, L. Deverová, L. Dvořáčková, P. Gomba, O. Haičman, J. Hloušek, J. Kamenický, P. Pavlok, K. Ronovská, A. Sedláček, P. Smítalová, J. Sosna, M. Svatoš, M. Šedivý, K. Šplíchalová, J. Turnerová

Hosté: M. Břeňová

Oddělení sekretariátu Rady vlády pro nestátní neziskové organizace: R. Dvořáková, H. Fungačová, P. Mička

Omluveni: J. Gregor, Š. Hošna, M. Nebuželská

Jednání Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „Výbor“, „RVNNO“ a „NNO“) řídila předsedkyně Výboru L. Deverová. Jednání Výboru proběhlo hybridní formou.

Program jednání:

1. Zahájení a schválení programu
2. Informace o práci Oddělení sekretariátu RVNNO a kontrola úkolů z posledního jednání Výboru (20. září 2022)
3. Priority práce na rok 2023 a spolupráce s dalšími pracovními orgány RVNNO
4. Problematika neuznatelnosti DPH v rámci Národního plánu obnovy
5. Informace k práci Expertní skupiny k systémové změně financování veřejně prospěšných služeb a činností ze státního rozpočtu
6. Uznatelnost darů pro snížení daňového základu
7. Informace o přípravě tzv. „dětského certifikátu“ a problematice „vypouštění odpadních vod“ s dopady pro akce pořádané v přírodě
8. Informace k přípravě zákona „o sociálním podnikání“
9. Různé

Průběh jednání

Ad 1) Zahájení a schválení programu

Jednání Výboru zahájila předsedkyně Výboru L. Deverová, která přivítala přítomné členy a uvedla, že vzhledem k účasti 16 členů z 21 (13 presenčně a 3 online) je Výbor usnášeníschopný.

Předsedkyně Výboru přivítala zmocněnkyni vlády pro lidská práva Mgr. Kláru Šimáčkovou Laurenčíkovou, která apelovala na nutnost prioritizace témat, kterými se bude Výbor zabývat.

J. Kamenický navrhl zařadit do bodu Různé problematiku DPH u darovaného zboží mimo potravin.

Doplňný program byl jednomyslně schválen.

Ad 2) Informace o práci Oddělení sekretariátu RVNNO a kontrola úkolů z posledního jednání výboru (20. září 2022)

Vedoucí Oddělení sekretariátu RVNNO P. Mička shrnul plnění úkolů z předchozího jednání Výboru:

- zajistit fungování Expertní skupiny pro systémovou změnu financování veřejně prospěšných služeb a činností ze státního rozpočtu (dále jen „Expertní skupina“) – úkol byl splněn.

- zajistit fungování Pracovní skupiny pro soukromé dárcovství – úkol trvá.

P. Mička vyzval ke shrnutí výstupů z předchozího období týkajících se oblasti soukromého dárcovství a současně přivítal hosta M. Břeňovou, ředitelku OSF, členku RVNNO a členku 2 podskupin Expertní skupiny, která projevila zájem zapojit se do řešení tématu týkajícího se soukromého dárcovství.

P. Gomba vyjádřila zájem, aby se vzhledem k tlakům na státní rozpočet v souvislosti s novou daňovou politikou navázalo na předchozí iniciativy týkající se soukromého dárcovství. To bylo doposud vnímáno pouze jako doplňkové financování NNO.

K. Šplíchalová zmínila průzkum Fóra dárců mezi NNO, který se týkal dopadů na oblast dárcovství v posledním období. Ukázalo se, že přes 40 % NNO pociťuje úbytek firemních či individuálních dárců. Zdůraznila nutnost podpory individuálního i firemního dárcovství, a to jak dárcovství finančních prostředků, tak hmotných darů.

M. Šedivý doplnil zahraniční zkušenost z Německa a USA, kdy z dat vyplývá, že klesá počet soukromých dárců, byť zatím se celková částka darů zvyšuje.

M. Břeňová zmínila, že ačkoliv dochází někde k poklesu dárcovství, celkově v ČR soukromé dárcovství na hrubém národním produktu roste a vnímá velký potenciál do budoucna. Dle dat, které má k dispozici, se stát na financování občanského sektoru podílí 18 miliardami Kč, soukromí dárce cca 10-11 miliardami Kč. Jako zásadní vnímá vytvářet vědomou spolupráci se soukromým sektorem a vhodné prostředí (s minimem zásahů) pro rozvoj dárcovství.

L. Deverová zdůraznila vedle osobní motivace dárců i potřebu dalších motivací, např. daňová.

K. Šimáčková Laurenčíková uvedla, že tato data týkající se poměru financování NNO státem a soukromými dárce, nejsou v širším povědomí známa. Současně sdělila, že pokud by bylo nutné učinit jakékoliv legislativní změny, je potřebné vytvořit expertizu, která bude sloužit jako podklad k návrhům změn. Zdůraznila, že návrhy bude nutné předložit v průběhu max. 2–3 měsíců.

K. Ronovská se dotázala, zda v navrhovaném úsporném balíčku dochází ke změnám, které by mohly mít dopad na NNO. P. Couf reagoval, že v návrhu balíčku, který byl ve vnějším připomínkovém řízení, nebyly žádné zásadní změny, které by se týkaly dárcovství ve vztahu k NNO.

K. Šimáčková Laurenčíková nabídla možnost zahraničních rešerší a analýz přes Parlamentní institut, ale je nutné dodat přesné zadání.

Na závěr diskuse Výbor pověřil sekretariát RVNNO, aby do konce června ve spolupráci s vybranými členy (K. Šplíchalovou, P. Gombou, M. Šedivým, P. Coufem a M. Břeňovou) připravil zadání a formát složení Pracovní skupiny k soukromému dárcovství.

PRO	Zdržel se	PROTI
15	1	0

K. Ronovská se dotázala, zda má někdo informaci k evropské iniciativě Lagodinsky (ke které byla vypracována velká srovnávací studie spolkového práva napříč Evropou). J. Turnerová referovala o příspěvku pana Lagodinského na [podzimní konferenci](#) v Hrzánském paláci a nabídla, že zjistí poslední vývoj týkající se této iniciativy a zašle informace včetně materiálu Sekretariátu, který rozešle členům Výboru, viz:

<https://cz.boell.org/cs/2022/10/03/lagodinsky-ted-je-spravny-cas-na-evropske-sdruzovaci-pravo>.

Ad 3) Priority práce na rok 2023 a spolupráce s dalšími pracovními orgány RVNNO

P. Mička shrnul prioritní oblasti práce na rok 2023.

- reflexe fungování NOZ s dopadem na neziskový sektor
- soukromé dárcovství
- systémová změna financování veřejně prospěšných služeb a činností ze státního rozpočtu
- osvobození darovaného zboží od DPH

M. Šedivý zmínil také téma veřejných sbírek. Na podzim 2023 má být schválena novela zákona o veřejných sbírkách. Zásadní plánovanou změnou je povinnost registrace veřejné sbírky pouze v případě hotovostních plateb. Magistrát hl. m. Prahy se staví k návrhu novely zdrženlivě.

J. Kamenický, který je členem pracovní skupiny k veřejným sbírkám na Ministerstvu vnitra, nevnímá ohrožení připravované novely. Nicméně je nutné situaci monitorovat.

Dále J. Kamenický tematizoval oblast, týkající osvobození DPH u darovaného zboží a vyzval Výbor k rozhodnutí, zda se opětovně věnovat i tomuto tématu. L. Dvořáčková doplnila, že v dané věci byla svolána schůzka komory daňových poradců V4 a MF se závěrem, že bez legislativní změny v zákoně o DPH není možné uvažovat o změně osvobození DPH u darovaného zboží.

Dle J. Kamenického je možné v této věci spolupracovat s velkými řetězci (IKEA, AMAZON), které likvidují neprodejné zboží ze skladů a mají zájem na řešení této problematiky. Aktuálně dle jeho informací existují 4 země v Evropě, které mají výjimku v osvobození DPH zanesenou přímo v zákoně. Vyzval proto ke spolupráci jak s řetězci, tak s rezorty.

Na základě diskuse Výboru byli jako garanti tohoto tématu určeni M. Šedivý a P. Couf ve spolupráci s A. Mrázkem, J. Kamenickým a GFR.

Sekretariát společně s Výborem bude iniciovat vytvoření návrhu změny osvobození DPH u darovaného zboží v zákoně o DPH a představí ministerstvům, jak postupovat.

M. Šedivý opětovně otevřel problematiku patientských organizací. Některé patientské organizace nejsou na Ministerstvu zdravotnictví (dále jen „MZ“) vnímány jako patientské organizace, jelikož neodpovídají výkladu zákona MZ. Podle MZ o. p. s. a z. ú., nemohou spadat pod definici patientské organizace, protože nefungují na členském principu. Nicméně zákon stanoví, že se má posuzovat obsah činnosti dané organizace, a nikoliv právní forma. Existuje však i jiný výklad, který byl součástí projednávání novely zákona v Poslanecké sněmovně. K. Šimáčková Laurenčíková doporučila v této věci kontaktovat věcně příslušného ředitele MZ. Informace ke sporné definici se řešili v minulosti na Výboru dne 11. května 2021. Z příspěvku vyplynul pro sekretariát úkol, aby sjednal jednání s MZ za účasti zmocněnkyně vlády pro lidská práva, K. Ronovské, M. Šedivého a L. Deverové.

V lednu 2024 proběhne konference“ Spolkové právo 10 let NOZ“, zmíněn byl návrh, aby se konference uskutečnila ve spolupráci se sekretariátem, organizuje ji K. Ronovská a A. Sedláček.

Ad 4) Problematika neuznatelnosti DPH v rámci Národního plánu obnovy

V souvislosti s Národním plánem obnov (dále jen „NPO“) P. Mička otevřel téma DPH jako neuznatelného nákladu. Na začátku května proběhlo jednání ÚV ČR s jednotlivými resorty, na kterém se resorty pokusily definovat modely, jak situaci ohledně neuznatelnosti DPH řeší. Z jednání vyplynulo, že v tuto chvíli není možné přijmout sjednocující řešení díky pokročilosti jednání, ale je nutné podpořit ministerstva, aby problematiku uznatelnosti DPH řešily uvnitř resortů.

Existují v podstatě 2 možnosti:

1. Zahrnout DPH do svého rozpočtu a vyplatit je v rámci dotací (MPSV ČR učinilo v některých výzvěch).
2. Snížit kofinancování ve prospěch příjemců (MŽP obecně snížilo).

Ad 5) Informace k práci Expertní skupiny k systémové změně financování veřejně prospěšných služeb a činností ze státního rozpočtu

J. Kamenický představil práci Expertní skupiny. Ta se věnuje 8 tématům, k nimž bylo ustaveno 8 tematických pracovních podskupin. Každá podskupina má svého garanta, který podskupinu vede a referuje o její činnosti Expertní skupině a sekretariátu RVNNO. Všechny podskupiny vyjma sociálních služeb se věnují mezirezortním tématům. Informace o práci Expertní skupiny včetně seznamu podskupin jsou uvedeny na [webových stránkách RVNNO](#).

Práce podskupin je rozdělena na analytickou část, syntetickou (mapování aplikační praxe, návrhy řešení) a uvedení do praxe. Nyní jsou všechny skupiny ve fázi analytické. Zdá se, že bude nutné zajistit expertní analýzy, první již byla zadána a je financována z prostředků NNO. Pokud by bylo nutné vypracovat další expertizy, bude potřeba nalézt i jiné externí zdroje.

Dle J. Kamenického je do konce června plánováno jednání tematické podskupiny Veřejná podpora. V této souvislosti požádal sekretariát RVNNO o součinnost při sběru podnětů formou [dotazníkového šetření](#). Dále uvedl, že při diskusi ohledně víceletého financování se nenaráží ani tak na legislativní bariéry, ale na to, že jak resorty, tak NNO se snaží ošetřit svá rizika. Jedno z navrhovaných řešení se týká možnosti fungovat v režimu smluvního vztahu se státem (viz TAČR).

V souvislosti s činností podskupiny Sociální služby se aktuálně řeší, zda ji aktivovat, jelikož Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) má ambici sociální služby řešit komplexně, k čemuž založilo svoji pracovní skupinu. Pracovní skupina pod Expertní skupinou k financování bude dále fungovat jako konzultační orgán.

Ad 6) Uznatelnost darů pro snížení daňového základu

Podle současného znění Lex Ukrajina platila možnost 30% odpočtu u fyzických osob (dále jen „FO“) pro rok 2022 u právnických osob (dále jen „PO“) pro zdaňovací období skončená od 1. března 2022 do 28. února 2023.

M. Šedivý informoval o písemném příslibu MF, že by měla platit výjimka 30% odpočtu na poskytované dary i na rok 2024 v rámci Lex Ukrajina.

Prodloužení možnosti uplatnění 30% odpočtu na poskytnuté dary dle Lex Ukrajina je součástí návrhu tzv. konsolidačního balíčku, dle kterého se navrhuje prodloužení této možnosti u FO i na rok 2023 a u PO za zdaňovací období skončená od 1. března 2023 do 29. února 2024, a to s účinností od 1. ledna 2024. To znamená, že daňový subjekt se zdaňovacím obdobím kalendářního roku si 30% ní odpočet uplatní v daňovém přiznání za rok 2023. Daňový subjekt se zdaňovacím obdobím hospodářského roku, který podal daňové přiznání před nabytím účinnosti konsolidačního balíčku bude muset pro možnost uplatnění 30% odpočtu využít podání dodatečného daňového přiznání.

M. Šedivý má k dispozici data týkající se osob, u kterých došlo k úlevě 30% odpočtu daně z daňového základu, zašle je sekretariátu, který následně požádá MF o data z letošního roku.

Usnesení: Výbor pověřuje sekretariát RVNNO, aby si vyžádal od MF data týkající se poskytování úlevy daňového základu k 15. červenci.

PRO	Zdržel se	PROTI
14	0	0

L. Deverová zprostředkovala podnět A. Mrázka, který se týkal uznatelnosti minimální výše poskytnutého daru.

L. Dvořáčková podala informaci, že z pokynu GFR – D-59 vydaného k daním z příjmu, kdy dárci může dostat potvrzení pro každý dar, ať je v jakékoli výši.

V oblasti daňové uznatelnosti minimální výše poskytnutého daru nedošlo ani nedochází k žádným změnám. Možná pouze v souvislosti s dary poskytnutými dle zákona Lex Ukrajina byla tato oblast veřejností více vnímána.

Stále platí, že dle § 15 odst. 1 zákona o daních z příjmů (dále jen „ZDP“) lze dar poskytnutý FO uznat v základu daně za předpokladu, že jeho ÚHRNNÁ hodnota ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně nebo činí ALESPON 1000 Kč. Slovo v „úhrnu“ znamená, že ve zdaňovacím období může být poskytnuta měsíčně částka 100 Kč, ale za zdaňovací období se jedná v souhrnu o částku 1200 Kč, pak je splněna podmínka pro uznatelnost daru.

Jiný daňový režim je u PO, kde dle § 20 odst. 8 ZDP platí, že lze dar poskytnutý PO uznat v základu daně za předpokladu, že jeho hodnota činí ALESPON 2000 Kč. To jinými slovy znamená, že pokud právnická osoba bude každý měsíc darovat částku 200 Kč, v úhrnu za zdaňovací období bude sice splněn zákonný limit 2000 Kč, nicméně nebude splněna podmínka MINIMÁLNÍ výše KAŽDÉHO poskytnutého daru ve výši 2000 Kč. Pro PO tak absentuje podmínka „úhrnu“ daru, je zde podmínka „minimální hodnoty daru“.

Zároveň je ve vysvětlivce č. 3 k § 20 odst. 8 ZDP (již dlouhodobě/tedy nejedná se o novinku), co musí obsahovat doklad k prokázání poskytnutého daru.

Poskytnutá bezúplatná plnění (např. dary) prokáže poskytovatel dokladem, ze kterého musí být patrné, kdo je příjemcem bezúplatného plnění, hodnota bezúplatného plnění, předmět bezúplatného plnění, účel, na který bylo bezúplatné plnění poskytnuto, a datum poskytnutí bezúplatného plnění. V případě, že 10% snížení základu daně činí méně než 2 000 Kč, bude při splnění podmínky minimální hodnoty bezúplatného plnění 2 000 Kč odpočítána pouze částka představující 10% základu daně. Při posuzování minimální výše hodnoty daru je nutné přihlídnout ke způsobu darování.

https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-sprava-dani-a-poplatku/Pokyn_GFR-D-59.pdf);

https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-sprava-dani-a-poplatku/Pokyn_GFR-D-59.pdf,

<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/legislativa-a-metodika/pokyny-d/casove-cleneni/2023>)

Z příspěvku vyplynul pro sekretariát úkol, aby zveřejnil informace o daňových úlevách na daních u fyzických a právnických osob na stránkách, čteně příkladu, který GFR zveřejnil.

Ad 7) Informace o přípravě tzv. „dětského certifikátu“ a problematice „vypouštění odpadních vod“ s dopady pro akce pořádané v přírodě

A. Sedláček informoval o situaci týkající se „vypouštění odpadních vod“ a dopadu na oblast pobytů v přírodě. Vodohospodářské úřady došly k závěru, že na těchto akcích se jedná o vypouštění odpadních vod, z čehož vyplývá povinnost povolení k vypouštění odpadních vod. Situace pravděpodobně povede k novelizaci zákona.

A. Sedláček dále informoval ohledně „dětského certifikátu“, jehož podstatou je snaha zamezit osobám, které mají sexuální trestnou minulost, aby opětovně přicházely do styku s dětmi. Původní návrh předpokládal povinnost předložení výpisu z rejstříku trestů. Další návrh se týkal předložení opisu trestního rejstříku, anebo zavedení nového typu zápisu ochranného opatření do rejstříku

trestů, buď trvale, nebo do výmazu soudu. NNO se přiklání k poslední variantě, proti níž se postavila Soudcovská unie. Situaci je dle jeho názoru nutné nadále monitorovat.

Ad 8) Informace k přípravě zákona „o sociálním podnikání“

J. Turnerová informovala, že MPSV připravuje novelizaci zákona o sociálním podnikání. Vzniká nová terminologie a je zde uvedena složitá registrace sociálního podniku bez adekvátních benefitů (jediným benefitem je lepší přístup k veřejným zakázkám a dotacím). Návrhy obsahují i další problematické body.

Členové Výboru vyjádřili zájem v rámci meziresortního připomínkového řízení vznést připomínky.

Usnesení: Výbor vyzývá své členy k podání podkladů pro připomínky k návrhu zákona o sociálním podnikání do termínu 8. června. Stanovisko předloží zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

PRO	Zdržel se	PROTI
11	0	0

Ad 9) Různé:

Další jednání Výboru je plánováno na přelom srpna a září 2023.

J. Bytel informoval, že od 1. ledna byl obnoven odbor účetnictví na MF, jehož ředitelem byl jmenován Jiří Pelák. Navrhl, aby byl pozván na příští jednání Výboru a představil zde navrhované změny zákona o účetnictví, jejichž účinnost je plánovaná od 1. ledna 2025.

L. Deverová představila plán legislativních prací vlády a vyzvala k jeho sledování.

Závěr:

L. Deverová poděkovala všem za účast a jednání Výboru ukončila.

Úkoly:

1. M. Šedivý poskytne sekretariátu data týkající se osob, u kterých došlo k úlevě 30% odpočtu daně z daňového základu. Sekretariát následně požádá MF o data z letošního roku.
2. Výbor pověřil sekretariát RVNNO, aby do konce června ve spolupráci s vybranými členy (K. Šplíchalovou, P. Gombou, M. Šedivým, P. Coufem a M. Břeňovou) připravil zadání a formát složení Pracovní skupiny k soukromému dárcovství.
3. Sekretariát společně s Výborem bude iniciovat vytvoření návrhu změny osvobození DPH u darovaného zboží v zákoně o DPH a představí ministerstvům, jak postupovat.
4. Sekretariát zveřejní informace o daňových úlevách na daních u fyzických a právnických osob na stránkách Rady.
5. Členové Výboru dodají podklady pro připomínky k návrhu zákona o sociálním podnikání do termínu 8. června 2023. Sekretariát stanovisko předloží paní zmocněnkyni.

JUDr. L. Deverová, v. r.
předsedkyně Výboru pro legislativu a financování
Rady vlády pro nestátní neziskové organizace